

Обов'язковим елементом конференції є наявність процедурних регламентів, що визначають діяльність його учасників, а також до кого має звернутися голова за наявності певних сумнівів або незгоди [10]. Правила процедури можуть бути представлені учасникам заздалегідь у формі проекту разом із повідомленням про час і місце проведення міжнародного форуму.

Отже, міжнародне спілкування у сучасному буремному світі ґрунтується на певних правилах поведінки, які тим чи іншим чином виконуються суб'єктами цих відносин. Ці правила поведінки називаються дипломатичним протоколом і складаються із сукупності дій, методів, етикету, рамок поведінки і т. д., що здійснюються учасниками міжнародних відносин задля певної уніфікації відносин. Дотримання правил дипломатичного протоколу під час зустрічей, конференцій,

візитів є необхідною та надзвичайно важливою складовою частиною діяльності дипломатів та інших суб'єктів, що гарантує взаєморозуміння та встановлення довірчих відносин між сторонами. Нехтування протоколом може тягнути за собою як політичну відповідальність (що може полягати, наприклад, у принесенні вибачень), так і розірвання дипломатичних відносин, що вкрай негативно може позначитися не лише на світовому іміджі винної сторони, а й на її економічному благополуччі зокрема. Тому питання дипломатичного протоколу повинно бути додатково урегульовано у певному міжнародному акті, з відповідністю до тих положень, які містяться у Віденських конвенціях про дипломатичні та консульські зносини. Звісно, певні застарілі правила протоколу варто переглянути з урахуванням технологічного прогресу та глобалізаційних процесів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сарайдак О.П. Дипломатичний протокол і етикет. Київ, 2006. 380 с. URL: <https://westudents.com.ua/glavy/25112-12-zagalna-harakteristika-rol-diplomaticnogo-protokolu-v-mjnarodnih-vdnosinah.html> (дата звернення: 29.05.2019).
2. Вуд Дж. Дипломатический церемониал и протокол: принципы, процедура, практика. Москва: Прогресс, 1974. 250 с.
3. Гулієв А.Д. Дипломатичний протокол та етикет: практикум. Київ: НАУ, 2014. 96 с.
4. Кириченко М.М. Роль державного протоколу в ефективному здійсненні дипломатичних зносин. *Матеріали науково-практичної конференції «Роль дипломатичного протоколу та етикету в сучасних міжнародних відносинах»*. Київ, 2002. С. 5.
5. Про Державний Протокол та Церемоніал України: Указ Президента України від 22 серпня 2002 р. № 746/2002 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/746/2002> (дата звернення: 29.05.2019).
6. Організація візитів офіційних делегацій. URL: <https://mfa.gov.ua/ua/protocol-info/visits> (дата звернення: 29.05.2019).
7. Шинкаренко Т.І. Дипломатичний протокол та етикет: навчальний посібник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. 296 с.
8. Гулієв А.Д. Дипломатична та консульська служба: конспект лекцій. Київ: НАУ, 2011. 80 с.
9. Дипломатичний протокол та етикет: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 236 с. URL: <https://lib.oa.edu.ua> (дата звернення: 29.05.2019).
10. Wood, John Randy Jean Serest. *Diplomatic Ceremonial and Protocol: Procedures and Practices*. Columbia University Press, New York, 1970. URL: <https://www.eda.admin.ch> (дата звернення: 29.05.2019).

УДК 339.5

РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОМ, ЩО ВИЛУЧАЄТЬСЯ ЗА ПОРУШЕННЯ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: ДОСВІД ЄВРАЗІЙСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО СОЮЗУ

DISPOSAL OF PROPERTY, WITH DRAWN FOR VIOLATION OF CUSTOMS LEGAL EXPERIENCE EURASIAN ECONOMIC UNION

**Попель С.А., к.е.н., старший науковий співробітник
відділу дослідження митних зобов'язань
Науково-дослідний центр митної справи
Науково-дослідного інституту фіскальної політики
Університету державної фіскальної служби України**

У статті досліджено процедуру розпорядження майном, що перейшло у власність держави за порушення митного законодавства, в Євразійському економічному союзі, а саме в Російській Федерації та Республіці Білорусь. Визначено, що розпорядження товарами, зверненими в державну власність на підставі судового акта, здійснюється шляхом їх реалізації, знищення або утилізації в порядку встановленому законодавством. Проаналізовано основні нормативно-правові акти, які врегульовують питання розпорядження майном, що перейшло у власність держави за порушення митного законодавства, в досліджуваних країнах. Особливу увагу приділено вивченню порядку застосування митної процедури знищення та митної процедури відмови на користь держави.

Ключові слова: розпорядження майном, реалізація майна, знищення, порушення митного законодавства.

В статье исследовано процедуру распоряжения имуществом, которое перешло в собственность государства за нарушение таможенного законодательства, в Евразийском экономическом союзе, а именно в Российской Федерации и Республике Беларусь. Определено, что распоряжение товарами, обращенными в собственность на основании судебного акта, осуществляется путем их реализации, уничтожения или утилизации в порядке, установленном законодательством. Проанализированы основные нормативно-правовые акты, регулирующие вопросы распоряжения имуществом, которое перешло в собственность государства за нарушение таможенного законодательства, в исследуемых странах. Особое внимание уделено изучению порядка применения таможенной процедуры уничтожения и таможенной процедуры отказа в пользу государства.

Ключевые слова: распоряжение имуществом, реализация имущества, уничтожение, нарушение таможенного законодательства

One of the main tasks currently faced by the State Tax Service of Ukraine is the approximation of Ukraine's customs legislation to best international practices, especially as regards the disposal of property seized for violation of customs legislation. First of all, the settlement requires the issue of legislative consolidation of the procedure for customs authorities to take measures necessary for the disposal of goods.

In view of the need to reform the sphere of disposal of property that has become the property of the state for violation of customs legislation in Ukraine, it is expedient to study foreign experience. Quite interesting in the issue of disposal of property that has become the property of the state for violation of customs legislation is the experience of the countries of the Eurasian Economic Union.

The main purpose of the paper is to study the procedure for disposal of property seized for violation of customs legislation in the countries of the Eurasian Economic Union.

The article examines the procedure for disposal of property, which became the property of the state for violation of customs legislation in the Eurasian Economic Union, namely, in the Russian Federation and the Republic of Belarus. It is determined that disposal of goods, which are converted into state property on the basis of a judicial act, is carried out by means of their realization, destruction or utilization in accordance with the procedure established by the legislation. The basic normative-legal acts regulating the issue of disposal of property, which became the property of the state for violation of customs legislation in the studied countries, are analyzed. Particular attention is paid to the study of the procedure for the application of the customs procedure for destruction and the customs procedure for refusal in favor of the state.

In view of the need to reform the sphere of disposal of property that has become the property of the state for violation of customs legislation in Ukraine, it is expedient to study foreign experience with a view to developing effective methodical tools and streamlining the legal and regulatory framework on the issue under investigation.

Key words: disposal of property, realization of property, destruction, violation of customs legislation.

Одним із основних завдань, що постали перед Державною фіскальною службою України, є наближення митного законодавства України до найкращих міжнародних практик, особливо в частині, яка стосується розпорядження майном, що вилучається за порушення митного законодавства. Насамперед потребує врегулювання питання законодавчого закріплення процедури здійснення митними органами заходів, необхідних для розпорядження товарами.

З огляду на необхідність врегулювання сфери розпорядження майном, яке перейшло у власність держави за порушення митного законодавства в Україні, доцільним є вивчення зарубіжного досвіду. Цікавим у питанні розпорядження майном є досвід країн Євразійського економічного союзу.

Вивченню питань, пов'язаних з особливостями розпорядження майном, що перейшло у власність держави за порушення митного законодавства, присвячена незначна кількість наукових досліджень, серед яких варто виділити праці таких учених, як: Л.В. Валуєва, Д.П. Дубицький, О.С. Кравець.

Проте сьогодні залишається ще багато дискусійних питань щодо особливостей розпорядження майном, яке перейшло у власність держави за порушення митного законодавства, що спричиняє необхідність вивчення міжнародних аспектів цієї процедури.

З огляду на актуальність проблеми основна мета статті полягає у дослідженні процедури розпорядження майном, яке вилучається за порушення митного законодавства, у країнах Євразійського економічного союзу.

01 січня 2018 р. набрав чинності Митний кодекс Євразійського економічного союзу, котрий змінив процедуру митного регулювання. Одним зі складових елементів митного регулювання є розпорядження товарами, щодо яких своєчасно не було вжито заходів із митного оформлення. Питання розпорядження майном у Митному кодексі Євразійського економічного союзу врегульовуються положеннями ст. 382–383.

Так, ст. 382 МК ЄАЕС визначено дії з затриманими товарами, термін зберігання яких закінчився, а саме [1]:

1. Товари, затримані митними органами та не затребувані особами, в термін, передбачений МК ЄАЕС, підлягають реалізації, якщо інше не встановлено.

2. У разі, якщо витрати з перевезення (транспортування), перевантаження (навантаження, розвантаження), зберігання, інші витрати, пов'язані з підготовкою до реалізації та реалізацією затриманих товарів, перевищують їх вартість, а також в інших випадках, передбачених законодавством держави-члена, митним органом якого затримані товари, такі товари підлягають використанню або знищенню відповідно до законодавства держави-члена, митним органом якого затримані ці товари.

3. Реалізація, використання або знищення товарів, у т. ч. розрахунок витрат, пов'язаних із перевезенням (транспортуванням), перевантаженням (навантаженням, розвантаженням), зберіганням, інших витрат, пов'язаних із підготовкою до реалізації та реалізацією або знищенням

таких товарів, здійснюються відповідно до законодавства держави-члена, митним органом якого затримані товари, з урахуванням особливостей, визначених цим Кодексом.

4. Витрати щодо перевезення (транспортування), перевантаження (навантаження, розвантаження) і зберігання, інші витрати, пов'язані з підготовкою до реалізації та реалізацією затриманих товарів, не затребуваних декларантами або іншими особами, відшкодовуються за рахунок сум, отриманих від реалізації зазначених товарів, у порядку, встановленому відповідно до законодавства держави-члена, митним органом якого затримані товари.

5. Витрати, пов'язані з перевезенням (транспортуванням), перевантаженням (навантаженням, розвантаженням), зберіганням, інші витрати, пов'язані з використанням або знищенням товарів, відшкодовуються декларантом або іншими особами. За відсутності зазначених осіб і, якщо це встановлено законодавством держави-члена, митним органом якого затримані товари, зазначені витрати відшкодовуються за рахунок коштів бюджету такої держави-члена.

6. Затримані товари після їх реалізації або передачі для іншого використання, а також відходи, що утворилися внаслідок знищення таких товарів, набувають статусу товарів Союзу.

Натомість ст. 383 МК ЄАЕС визначено порядок розпорядження сумами, отриманими від реалізації затриманих товарів, термін зберігання яких закінчився. Зазначено, що із сум, отриманих від реалізації товарів, утримуються насамперед суми в розмірі обчислених на день затримання цих товарів ввізних митних зборів, податків, які підлягали б сплаті у разі переміщення затриманих товарів під митну процедуру випуску для внутрішнього споживання, у другу чергу – витрати, пов'язані з перевезенням (транспортуванням), перевантаженням (навантаженням, розвантаженням), зберіганням і реалізацією затриманих товарів [1].

У п. 2 ст. 383 МК ЄАЕС закріплено, що законодавством держав-членів може встановлюватися порядок погашення витрат, пов'язаних із перевезенням (транспортуванням), перевантаженням (навантаженням, розвантаженням), зберіганням інших витрат, пов'язаних із підготовкою до реалізації та реалізацією затриманих товарів, із сум, отриманих від реалізації товарів, зазначених у п. 1 ст. 382 цього Кодексу.

Кошти, отримані від реалізації затриманих товарів, обчислені з урахуванням утримань повертаються декларантам, а якщо декларування товарів не здійснювалося, – власникам товарів за наявності відомостей про них у митного органу та за умови, що ці особи звернуться до митних органів протягом 3 років із дня, наступного за днем надходження грошових коштів від реалізації таких товарів, відповідно до законодавства держави-члена, митним органом якого затримані товари [1].

Крім того, главою 34 ст. 248–250 МК ЄАЕС визначено порядок застосування митної процедури знищення. Зокрема, цими статтями регулюються питання щодо: змісту і застосування митної процедури знищення; умови

поміщення товарів під митну процедуру знищення; особливості застосування митної процедури знищення.

Серед всіх країн Євразійського економічного союзу, насамперед, варто уваги досвід Республіки Білорусь, оскільки під час розробки Митного кодексу Євразійського економічного союзу саме положення цієї країни, що стосуються розпорядження майном, вилученим за порушення митного законодавства, були взяті за основу.

Досліджуване питання в Республіці Білорусь регламентує постанова Державного митного комітету Республіки Білорусь від 26 грудня 2005 р. № 100 «Про затвердження Інструкції про порядок обліку, зберігання, попередньої оцінки і передачі для реалізації чи іншого використання товарів, транспортних засобів та інших предметів, вилучених, заарештованих, затриманих, прийнятих на тимчасове зберігання митними органами Республіки Білорусь або стосовно яких видано митний дозвіл на використання товарів в митному режимі відмови від товару на користь держави» [2].

Інструкція поширює свою дію на товари, транспортні засоби та інші предмети:

- вилучені за ознаками контрабанди й адміністративних митних правопорушень (АМП);
- вилучені у справах про контрабанду й АМП;
- вилучені в рахунок забезпечення штрафу у справах про АМП;
- заарештовані у справах про контрабанду й АМП;
- заарештовані в цілях забезпечення виконання податкового зобов'язання зі сплати митних платежів;
- затримані під час проведення митного контролю відповідно до Декрету Президента Республіки Білорусь від 18 листопада 2003 р. № 23;
- прийняті на тимчасове зберігання на склади тимчасового зберігання (СТЗ), засновані митними органами;
- щодо яких видано митний дозвіл на використання товарів у митному режимі відмови від товару на користь держави.

Функціональні обов'язки з обліку товарів, на які поширюється дія цієї Інструкції, покладаються на відділи забезпечення митних операцій, відділи з роботи з вилученими і конфіскованими товарами, та інші відділи митниці відповідно до наказів начальників митниць. Опис затриманих товарів оформляється на бланку суворой звітності – протоколу затримання товарів, транспортних засобів і документів на них. У разі затримання транспортного засобу додатково складається акт огляду механічного транспортного засобу відповідно до законодавства.

Під час складання протоколів, на підставі яких здійснюється затримка товарів, проводиться попередня оцінка товарів. Попередня оцінка затриманих товарів проводиться посадовими особами митниці і використовується для забезпечення належного первинного обліку та їх збереження, а також для оперативного прийняття в необхідних випадках рішення про порушення кримінальної справи. Митний орган Республіки Білорусь проводить оцінку товарів на підставі державних регульованих цін (якщо такі на ці товари встановлені), а в інших випадках – на підставі вільних (ринкових) цін. Для попередньої оцінки товарів можуть використовуватися дані бухгалтерського обліку юридичних осіб. За неможливості провести оцінку в зазначеному порядку вона проводиться на підставі висновку експерта (спеціаліста). У цьому разі до документів, що є підставами для постановки товарів на облік, додається висновок експерта (спеціаліста) [3].

Під час проведення попередньої оцінки Інструкція рекомендує керуватися такими документами:

- Тимчасовим республіканським класифікатором амортизованих основних засобів і нормативних строків їх служби, затвердженими Постановою Міністерства економіки Республіки Білорусь від 21 листопада 2001 р. № 186 [4].

- Правилами визначення вартості транспортних засобів, затверджених Міністром транспорту та комунікацій Республіки Білорусі 30 червня 1997 р. [5].

- каталогами товарів і цін, довідковою ціновою інформацією (прайс-листи товаросупровідників про вартість виробів, комерційних організацій про рівень цін тощо).

Результати попередньої оцінки мають юридичне значення до моменту оцінки товарів комісією відповідно до чинного законодавства. Місця зберігання товарів до передачі їх для реалізації чи іншого використання визначаються митними органами в порядку, встановленому законодавством. Товари можуть зберігатися:

- на складах митних органів;
- на складах, орендованих митними органами;
- на складах тимчасового зберігання;
- в інших місцях зберігання за погодженням із місцевими виконавчими і розпорядчими органами.

Митниці зберігають затримані товари, за винятком затриманих товарів, заборонених до переміщення через митний кордон Республіки Білорусь, протягом одного місяця, а швидкопсувні затримані товари – протягом 24 годин. Затримані товари, заборонені до переміщення через митний кордон Республіки Білорусь, зберігаються митницями протягом трьох діб.

Далі митниці передають на облік у комісії матеріали щодо затриманих товарів. Рішення про передачу комісіям матеріалів щодо затриманих товарів, не затребуваних їх власниками, приймається начальником митниці або його заступником у термін не більше трьох робочих днів із моменту закінчення встановлених строків зберігання, а щодо швидкопсувних затриманих товарів – протягом доби, наступної за днем затримання [3].

Після отримання акта опису майна митний орган не пізніше наступного робочого дня повідомляє організацію, що реалізує майно, про необхідність передачі майна для реалізації. Передача товарів для реалізації або іншого використання здійснюється за актами передачі майна для реалізації чи іншого використання, які є бланками суворой звітності.

Кошти, отримані від реалізації конфіскованих товарів, зараховуються в дохід республіканського бюджету на транзитні рахунки управління державного казначейства Головного управління Міністерства фінансів Республіки Білорусь по областях і в м. Мінську, відкриті для зарахування платежів, що контролюються митними органами.

Товари, щодо яких є винесене відповідно до законодавства рішення про повернення, або затримані товари, затребувані власниками до закінчення встановлених термінів зберігання, повертаються їх власникам. У разі реалізації затриманих товарів власнику повертаються кошти, що надійшли в республіканський бюджет від реалізації цих товарів. Із сум, які надійшли від реалізації затриманих товарів, утримуються митні платежі щодо ввезених затриманих товарів, що підлягали б сплаті, якби вони були випущені для вільного обігу [3].

Що стосується знищення товарів, то основним нормативно-правовим актом Білорусії, який регламентує порядок знищення товарів, є закон «Про митне регулювання в Республіці Білорусь» № 129-3 від 10 січня 2014 р. (ст. 236). Відповідно до цього закону декларант зобов'язаний забезпечити знищення товарів, поміщених у митну процедуру знищення, і не має права користуватися і розпоряджатися такими товарами в цілях, не пов'язаних із їх знищенням. Також визначено, що місця зберігання товарів, поміщених у митну процедуру знищення, до здійснення з ними операцій зі знищення визначаються декларантом та узгоджуються з митним органом у разі поміщення товарів у митну процедуру знищення. Операції зі знищення товарів здійснюються під митним наглядом. Про знищення товарів складається акт за формою і в порядку, що визначаються Державним митним комітетом Республіки Білорусь [6].

Також варто проаналізувати досвід розпорядження вилученим майном за порушення митного законодавства іншої країни-учасника Євразійського економічного союзу, а саме Російської Федерації.

Довгий час у Російській Федерації залишалося не врегульованим питання розпорядження товарами, які перейшли у власність держави за порушення митного законодавства, а саме розпорядження майном уповноваженою організацією і порядок виплати грошових коштів, отриманих від реалізації товарів їх законним власникам. З метою вирішення цієї проблеми Урядом РФ було прийнято постанову «Про порядок реалізації майна, зверненого у власність держави, і про внесення зміни до постанови Уряду Російської Федерації від 10 вересня 2012 р № 909» (зі змінами та доповненнями) № 1041 від 30 вересня 2015 р. [7].

Зазначеним положенням визначено порядок реалізації рухомого майна (за винятком акцій (часток) у статутному (складеному) капіталі господарських товариств і товариств), зверненого відповідно до законодавства Російської Федерації у власність Російської Федерації (в т. ч. конфіскованого, рухомого безхазяйного та вилученого майна, а також товарів, поміщених у митну процедуру відмови на користь держави у разі переміщення через митний кордон Євразійського економічного союзу) чи надходження у власність держави в порядку усадкування, і скарбів, переданих у державну власність.

Також нормативним актом визначено, що продавцем майна виступає Федеральне агентство з управління державним майном (його територіальні органи), яке з метою організації його продажу має право залучати юридичних і фізичних осіб (організатори торгів) у порядку, передбаченому законодавством Російської Федерації про контрактну систему в сфері закупівель товарів, робіт, послуг для забезпечення державних і муніципальних потреб.

Варто звернути увагу на те, що у Порядку реалізації майна, зверненого у власність держави, окремо визначено процедуру реалізації майна, оціночна вартість якого становить 100 тис. рублів (здійснюється шляхом продажу особі, котра подала заяву на участь у реалізації майна), та реалізації майна, оціночна вартість якого становить понад 100 тис. рублів (здійснюється шляхом проведення аукціону в електронній формі).

Ще одним нормативно-правовим актом, покликаним врегулювати процедуру розпорядження товарами, що перейшли у власність Російської Федерації, став Федеральний закон № 289-ФЗ від 03 серпня 2018 р. «Про митне регулювання в Російській Федерації і про внесення змін в окремі законодавчі акти Російської Федерації». У зазначеному законодавчому акті досліджуваному питанню присвячено главу 56 (Підстави і порядок розпорядження товарами) ст. 323–326 [8].

Положеннями ст. 323 вищезазначеного нормативного акта визначено, що товари переходять у власність держави у таких випадках:

1) на підставі рішення суду у кримінальній справі або справі про адміністративне правопорушення у разі застосування конфіскації товарів;

2) на підставі судового акта за заявою (позовом) митного органу або іншого уповноваженого органу про визнання майна безхазяйним або про звернення вилучених товарів у федеральну власність у випадках, передбачених цим Законом, із дня набрання чинності судового акта;

3) на підставі поміщення товарів у митну процедуру відмови на користь держави від дня передачі митним органам товарів.

Також положеннями федерального закону № 289-ФЗ закріплено, що розпорядження товарами, зверненими у федеральну власність на підставі судового акта, здійснюється шляхом їх реалізації, знищення або утилізації в порядку, встановленому законодавством Російської Федерації. Товари, звернені у федеральну власність на під-

ставі поміщення товарів у митну процедуру відмови на користь держави, підлягають передачі федеральним органам виконавчої влади, уповноваженим Урядом Російської Федерації на організацію процедури реалізації, знищення або переробки (утилізації) майна, зверненого у власність держави, за винятком товарів, щодо яких законодавством Російської Федерації встановлено особливий порядок розпорядження. Грошові кошти, отримані від реалізації товарів, звернених у федеральну власність, перераховуються до федерального бюджету.

Крім того, ст. 325 визначено право федерального органу виконавчої влади, котрий здійснює функції щодо контролю і нагляду в галузі митної справи, на безоплатну передачу товарів, звернених у федеральну власність, зокрема:

1) санітарно-гігієнічні вироби, медичні вироби, що швидко псуються продукти харчування, продукти дитячого та лікувального харчування, а також одяг, взуття та інші предмети першої необхідності – організаціям соціального обслуговування, медичним організаціям, організаціям, які здійснюють освітню діяльність, організаціям відпочинку дітей і їх оздоровлення, за винятком приватних організацій, органам соціального захисту населення;

2) предмети історії, об'єкти науки та творчості, місця, що не мають культурної цінності – музеям;

3) предмети флори та фауни – зоологічним паркам, заповідникам, музеям;

4) предмети культури, які не мають культурної цінності – релігійним організаціям.

Безоплатна передача товарів, звернених у федеральну власність, для здійснення комерційної діяльності не допускається. За наявності письмового звернення органу, установи, організації про безоплатну передачу їм товарів із зобов'язанням не використовувати ці товари для здійснення комерційної діяльності митний орган після надходження документа про звернення зазначених товарів у федеральну власність розглядає можливість їх безоплатної передачі.

Також визначено особливості розпорядження окремими видами товарів, зокрема розпорядження дорогоцінними металами та дорогоцінними каменями, виробами з них, культурними цінностями, товарами, такими, що підлягають маркуванню, лікарськими засобами, цінними паперами, валютними цінностями, іншими товарами, які вилучені з обігу або обіг яких на території Російської Федерації обмежений, здійснюється відповідно до законодавства Російської Федерації [8].

Вартою уваги є глава 55 (ст. 317–322), оскільки нею врегульовуються питання щодо затримання і вилучення митними органами товарів і документів на них, зокрема закріплено положення щодо:

– затримання товарів і документів на ці товари;

– вилучення товарів, які незаконно переміщені через митний кордон Євразійського економічного союзу або випуск яких не було здійснено митними органами відповідно до вимог Євразійського економічного союзу, і товарів, випущених на території Російської Федерації, щодо яких порушені умови застосування митних процедур або обмеження щодо користування та (або) розпорядження товарами;

– вилучення товарів окремих категорій;

– дій із затриманими товарами, термін зберігання яких закінчився;

– розпорядження сумами, вирученими від реалізації затриманих товарів, термін зберігання яких закінчився;

– особливостей розпорядження окремими видами товарів.

Крім того, у законі № 289-ФЗ особливу увагу присвячено митній процедурі знищення (Глава 31) та митній процедурі відмови на користь держави (Глава 32), що безпосередньо впливає на процедуру розпорядження товарами, вилученими на користь держави.

Главою 31, що регламентує процедуру знищення, визначено:

- зміст і застосування митної процедури знищення, умови поміщення товарів під митну процедуру та їх використання відповідно до цієї процедури, особливості застосування митної процедури;
- процедуру поміщення товарів під митну процедуру знищення;
- безпосередньо саму процедуру знищення;
- проведення митного контролю митними органами за здійсненням операцій зі знищення іноземних товарів.

Главою 32, яка регламентує митну процедуру відмови на користь держави, визначено:

- зміст і застосування митної процедури відмови на користь держави, умови поміщення товарів у митну процедуру і їх використання відповідно до такої процедури;

– порядок застосування митної процедури відмови на користь держави;

- розпорядження товарами, поміщеними під митну процедуру відмови, на користь держави [8].

Отже, аналіз законодавства країн Євразійського економічного союзу показує, що розпорядження майном, вилученим за порушення митного законодавства, є важливою сферою діяльності митних адміністрацій, оскільки ефективно її здійснення дозволяє збільшити надходження до державного бюджету. З огляду на необхідність реформування сфери розпорядження майном, що перейшло у власність держави за порушення митного законодавства, в Україні доцільним є запровадження проаналізованого зарубіжного досвіду в напрямках напрацювання дієвого методичного інструментарію та впорядкування нормативно-правової бази з досліджуваного питання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Таможенный кодекс Евразийского экономического союза : приложение № 1 к Договору о Таможенном кодексе Евразийского экономического союза от 11 апреля 2017 г. URL: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_215315/722f883f0e96d79314ca598139781bcce6620786/ (дата звернення: 12.03.2019).
2. О внесении изменений и дополнения в постановление Государственного таможенного комитета Республики Беларусь от 26 января 2005 г. № 100 : постановление Государственного таможенного комитета Республики Беларусь от 16 марта 2010 г. № 8. URL: https://belzakon.net/Законодательство/Постановление_Государственного_таможенного_комитета_РБ/2010/62784 (дата звернення: 21.04.2019).
3. Гараев А.А. Распоряжение товарами по таможенному законодательству республики Беларусь. Таможенное дело. 2011. № 2. URL: <https://center-bereg.ru/g379.html> (дата звернення: 21.04.2019).
4. Об утверждении Временного республиканского классификатора основных средств и нормативных сроков их службы : постановление Министерства экономики Республики Беларусь от 21 ноября 2001 г. № 186. URL: <http://pravo.levonevsky.org/bazaby11/republic41/text495.htm> (дата звернення: 25.04.2019).
5. Правила определения стоимости транспортных средств : правила Министерства транспорта и коммуникаций Республики Беларусь от 30 июня 1997 г. URL: <http://pravo.levonevsky.org/bazaby/org375/basic/text0543.htm> (дата звернення: 15.05.2019).
6. О таможенном регулировании в Республике Беларусь : закон Республики Беларусь от 10 января 2014 г. № 129-3. URL: <http://www.pravo.by/document/?guid=3871&p0=H11400129> (дата звернення: 10.05.2019).
7. О порядке реализации имущества, обращенного в собственность государства, и о внесении изменения в постановление Правительства Российской Федерации от 10 сентября 2012 г. № 909 : постановление Правительства Российской Федерации от 30 сентября 2015 г. № 1041. URL: <http://base.garant.ru/71207346/#ixzz5gХуNhxyq> (дата звернення: 07.05.2019).
8. О таможенном регулировании в Российской Федерации и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации : закон Российской Федерации от 03 августа 2018 г. № 289-ФЗ. URL: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_304093/ (дата звернення: 17.05.2019).